

Asia: Reilu Hallinto Oy:tä (1782139-0) koskeva valvonta-asia

Päätös

Etelä-Suomen aluehallintovirasto määrää Reilu Hallinto Oy:n maksettavaksi neljän tuhannen (4 000) euron suuruisen rikemaksun.

Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle ja sen täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus.

Kuuleminen

Aluehallintovirasto varasi 7.3.2025 päivätyllä kuulemiskirjeellä Reilu Hallinto Oy:lle (jäljempänä *ilmoitusvelvollinen, yritys*) tilaisuuden ennen asian ratkaisemista lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selvityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Ilmoitusvelvollisen antama kirjallinen selvitys kirjattiin saapuneeksi aluehallintovirastoon 6.4.2025.

Päätöksen perustelut

1 Taustaa

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annettua lakia (444/2017, jäljempänä rahanpesulaki, ResL) sovelletaan rahanpesulain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 23 kohdassa tarkoitettuun liike- tai ammattitoimintana kirjanpitoitehtäviä toimeksiannosta hoitavaan. Reilu Hallinto Oy on rahanpesulain tarkoittama ilmoitusvelvollinen.

Rahanpesulain 7 luvun 1 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan aluehallintovirasto valvoo lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 13–14, 16–18 ja 20–26 kohdassa tarkoitettuja ilmoitusvelvollisia. Toimivaltaisena viranomaisena Etelä-Suomen aluehallintovirasto suoritti ilmoitusvelvollisen toimipaikassa Espoossa rahanpesulain noudattamista koskevan tarkastuksen 12.3.2024. Tarkastus suoritettiin selvityspyynnöin sekä toimipisteessä tapahtuneella tarkastuksella.

Tarkastuskertomus ESAVI/5067/2024 valmistui 6.5.2024. Ennen tarkastuskertomuksen valmistumista ilmoitusvelvolliselle annettiin mahdollisuus kommentoida tarkastuskertomusluonnosta. Aluehallintoviraston tekemät tarkastushavainnot ilmenevät tarkemmin tarkastuskertomuksesta. Suorittamassaan tarkastuksessa aluehallintovirasto havaitsi rahanpesulain noudattamisessa puutteita riskiarvion ja toimintaohjeiden laatimisessa sekä erinäisten asiakkaan tuntemista koskevien velvoitteiden täyttämisessä.

Tarkastuskertomuksen valmistumisen jälkeen, kun seuraamusharkinta-asia oli jo vireillä, aluehallintovirasto on vastaanottanut ilmoitusvelvolliselta sellaista luotettavaksi arvioitua näyttöä ilmoitusvelvollisen toiminnasta tarkastusta edeltävällä ajanjaksolla, minkä

perusteella aluehallintovirasto on rajannut hallinnollisen seuraamuksen kohteena olevat puutteet ja laiminlyönnit merkittävästi tarkastushavaintoja suppeammaksi.

Aluehallintovirasto katsoo näytön uudelleenarvioinnin jälkeen, että hallinnollisen seuraamuksen määrittämisellä tavalla ilmoitusvelvollisen laiminlyönti on kohdistunut ainoastaan rahanpesulain 9 luvun 1 §:n mukaisten toimintaohjeiden laatimiseen.

2 Sisäisiä toimintaohjeita koskevat puutteet

2.1 Sovellettavat säännökset

ResL 3 luvun 1 §:n 4 momentin mukaan ilmoitusvelvollisen on voitava osoittaa valvontaviranomaiselle, että ilmoitusvelvollisen rahanpesulaissa säädetty asiakkaan tuntemista ja jatkuvaa seurantaa koskevat menetelmät ovat riittävät rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskin kannalta.

ResL 9 luvun 1 §:n 3 momentin mukaan ilmoitusvelvollisella tulee olla omaan toimintaansa soveltuvia toimintaohjeita asiakkaiden tuntemista koskevista menettelyistä sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyvästä asiakasta koskevien tietojen hankkimisesta, jatkuvasta seurannasta ja selonottovelvollisuudesta sekä ilmoitusvelvollisuuden noudattamisesta.

2.2 Tarkastushavainnot

Tarkastuksella ilmeni, ettei ilmoitusvelvollinen ollut laatinut kirjallisia toimintaohjeita asiakkaan tuntemista koskevista menettelyistä taikka asiakasta koskevien tietojen hankkimisesta, jatkuvasta seurannasta ja selonottovelvollisuudesta sekä ilmoitusvelvollisuuden noudattamisesta.

2.3 Ilmoitusvelvollisen vastine

Ilmoitusvelvollinen ei ole vastineessaan lausunut toimintaohjeita koskevista puutteista.

2.4 Johtopäätökset

Ilmoitusvelvollisella on ollut rahanpesulain 9 luvun 1 §:n mukainen velvollisuus laatia sen omaan toimintaan soveltuvia toimintaohjeita ilmoitusvelvollista koskevista keskeisistä velvoitteista. Ilmoitusvelvollinen ei kuitenkaan ollut laatinut kirjallisia toimintaohjeita.

Työtekijöiden kouluttamista ja toimintaohjeiden laatimista koskevan säännöksen tarkoituksena on varmistaa, että ilmoitusvelvollisen palveluksessa olevat työntekijät tunsivat rahanpesulain velvoitteet, tunnistasivat mahdollisesti rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen liittyviä järjestelyitä ja osaisivat toimia tällaisissa tilanteissa oikein ja johdonmukaisesti. Toimintaohjeiden puuttuminen heikentää olennaisesti ilmoitusvelvollisen ja sen henkilöstön kykyä soveltaa asiakkaan tuntemista koskevia menettelyjä asianmukaisesti ja yhdenmukaisesti osana normaalia liiketoimintaa.

Aluehallintoviraston suorittamassa tarkastuksessa havaittiin puutteita useiden keskeisten asiakkaan tuntemista koskevien velvoitteiden noudattamisessa yksittäisten asiakkaiden kohdalla. Puutteita havaittiin muun muassa asiakkaan tai asiakkaan edustajan

henkilöllisyyden todentamisessa ja edustusoikeuden varmistamisessa, asiakkaan tosiasiallisten edunsaajien tunnistamisessa, tehostetun tuntemismenettelyn soveltamisessa käytännössä, asiakkaan tai tämän tosiasiallisen edunsaajan poliittisen vaikutusvallan toteamisessa sekä eräiden asiakkaan tuntemista koskevien tietojen hankkimisessa ja säilyttämisessä.

Havaittujen puutteiden voidaan arvioida johtuvan ainakin osittain siitä, ettei ilmoitusvelvollinen ollut laatinut lain edellyttämiä toimintaohjeita. Täsmällisten toimintaohjeiden puuttuminen on siten vaikuttanut heikentävästi ilmoitusvelvollisen kykyyn soveltaa asiakkaan tuntemista koskevia menettelyjä yhdenmukaisesti.

Aluehallintovirasto katsoo ilmoitusvelvollisen laiminlyöneen noudattaa rahanpesulain 9 luvun 1 §:n velvoitetta toimintaohjeiden laatimisesta.

3 Hallinnollinen seuraamus

3.1 Sovellettavat säännökset

ResL 8 luvun 1 §:n 1 momentin 13 kohdan mukaan valvontaviranomainen määrää rikemaksun sen valvottavaksi 7 luvun 1 §:n 1 momentissa säädetyille ilmoitusvelvolliselle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo 9 luvun 1 §:ssä tarkoitetun velvoitteen järjestää työntekijöiden koulutus tai suojeleminen taikka laatia toimintaohjeet.

ResL 8 luvun 1 §:n 3 momentin mukaan rikemaksun suuruus perustuu kokonaisarviointiin. Rikemaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus ja kesto aika. Oikeushenkilölle määrättävä rikemaksu on vähintään 1 000 euroa ja enintään 100 000 euroa. Saman säännöksen 4 momentin mukaan rikemaksu määrätään maksettavaksi valtiolle. 5 momentin mukaan rikemaksu voidaan määrätä edellyttäen, ettei asia kokonaisuutena arvioiden anna aihetta ankarampiin toimenpiteisiin.

ResL 8 luvun 3 §:n 1 momentin 12 kohdan mukaan valvontaviranomainen määrää seuraamusmaksun sen valvottavaksi 7 luvun 1 §:n 1 momentissa säädetyille ilmoitusvelvolliselle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta vakavasti, toistuvasti tai järjestelmällisesti laiminlyö tai rikkoo 9 luvun 1 §:ssä tarkoitetut velvoitteen järjestää työntekijöiden koulutus tai suojeleminen taikka laatia toimintaohjeet.

ResL 8 luvun 5 a §:n mukaan rikemaksu, julkinen varoitus tai seuraamusmaksu saadaan määrätä myös sellaiselle elinkeinonharjoittajalle, jolle elinkeinotoiminta, jossa laiminlyönti tai rikkomus on tapahtunut, on siirtynyt yrityskaupan tai muun yritysjärjestelyn seurauksena.

ResL 8 luvun 6 §:n 1 momentin mukaan valvontaviranomainen voi jättää rikemaksun määräämättä tai julkisen varoituksen antamatta, jos rikkomusta on pidettävä vähäisenä tai rikemaksun määräämistä on muutoin pidettävä ilmeisen kohtuuttomana.

3.2 Ilmoitusvelvollisen vastine

Ilmoitusvelvollista on alun perin kuultu laajemmista laiminlyönneistä kuin rahanpesulain 9 luvun 1 §:n tarkoittamien toimintaohjeiden puuttumisesta, joka myöhemmin tässä päätöksessä rajattiin ainoaksi perusteeksi määrätä hallinnollinen seuraamus.

Ilmoitusvelvollinen kertoo vastineessaan kokevansa toimineensa asian suhteen parhaan senhetkisen ymmärryksensä mukaan ja käyneensä erilaisissa teemaa koskevissa koulutuksissa syventääkseen ymmärrystään asiasta. Ilmoitusvelvollinen ei ole miltei osin toiminut tahallisesti vastoin lainsäädäntöä. Ilmoitusvelvollinen kokee hallinnollisen seuraamuksen kohtuuttomaksi ottaen huomioon sen, että se on systemaattisesti pyrkinyt parhaansa mukaan toimimaan rahanpesulainsäädännön velvoitteet ja tavoitteet huomioon ottaen.

Yleisellä tasolla Reilu Hallinto Oy toivoo, että rahanpesulainsäädännön noudattamisen valvonnan osalta viranomaisten lähestyminen olisi nykyiseen seuraamuskeskeiseen lähestymistapaan nähden ohjaavampi ja konsultoivampi. Asiaa lähestytään monessa asian kannalta relevantissa instanssissa (muun muassa aluehallintovirasto ja Taloushallintoliitto) varsin teoreettiselta tasolta, jolloin tilitoimistojen arjessa tapahtuva konkreettinen toiminta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseksi jää ilmoitusvelvollisen näkökulmasta vähäiseksi ja lainsäädännön tulkinta liian paljolti yksittäisen ilmoitusvelvollisen vastuulle. Reilu Hallinto Oy ymmärtää seuraamusten tarkoituksen ja tarpeellisuuden, mutta toteaa samalla omalta osaltaan kokevansa kohtuuttomaksi joutua suoraan seuraamusharkinnan kohteeksi, vaikka yhtiö on pyrkinyt toimimaan lainsäädännön vaatimusten mukaisesti.

3.3 Hallinnollisen seuraamuksen määräämisen edellytykset

Aluehallintovirasto määrää ilmoitusvelvolliselle hallinnollisen seuraamuksen, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö rahanpesulain määräyksiä, ellei hallinnollista seuraamusta voida jättää määräämättä rahanpesulain 8 luvun 6 §:n nojalla. Mikäli aluehallintovirasto havaitsee ilmoitusvelvollisen toiminnassa puutteita, hallinnollisen seuraamuksen määräämättä jättämisen tulee perustua aina lakiin.

Ilmoitusvelvollisen omaan toimintaan soveltuvia toimintaohjeita koskeva rikkomus on sekä rikemaksun että seuraamusmaksun alainen teko. Koska toimintaohjeita koskeva rikkomus on nimenomaisesti säädetty sekä rikemaksun että seuraamusmaksun alaiseksi teoksi, aluehallintovirasto katsoo, ettei toimintaohjeiden laatimatta jättämistä voida pitää rahanpesulain 8 luvun 6 §:n 1 momentin 2 kohdan tarkoittamana vähäisenä rikkomuksena. Aluehallintovirasto on arvioinut säännöksen tarkoittamiksi vähäisiksi rikkomuksiksi Reilu Hallinto Oy:n toiminnassa havaitut puutteet asiakkaan tuntemisessa yksittäisten asiakkaiden kohdalla, ja siksi näitä koskevat laiminlyönnit on rajattu kokonaan tämän hallinnollisen seuraamuksen ulkopuolelle. Sen sijaan jonkin rahanpesulain velvoitteen kokonaisvaltaista laiminlyöntiä ei aluehallintoviraston käsityksen mukaan voida pitää sillä tavoin vähäisenä rikkomuksena, että hallinnollisen seuraamuksen voisi jättää siitä määräämättä. Tällaisesta rikkomuksesta määrättävää rikemaksua ei myöskään voida pitää muutoin ilmeisen kohtuuttomana, varsinkin, kun tätä koskeva velvoite ilmenee selkeästi laista, ja valvontaviranomainen on julkaissut laajasti ohjeistusta rahanpesulain velvoitteista. Siten aluehallintovirasto katsoo, ettei rahanpesulain 8 luvun 6 § sovellu toimintaohjeiden laatimatta jättämiseen, vaan asiassa tulee määrätä hallinnollinen seuraamus.

Asiaa kokonaisuutena arvioiden aluehallintovirasto katsoo, että ilmoitusvelvollisen laiminlyöntiä ei ole pidettävä rahanpesulain 8 luvun 3 §:n tarkoittamalla tavalla vakavana, toistuvana taikka järjestelmällisenä. Siten aluehallintovirasto arvioi, että asiassa voidaan määrätä rikemaksu, eikä asia anna aihetta ankarampiin toimenpiteisiin.

Aluehallintovirasto määrää ilmoitusvelvolliselle rikemaksun rahanpesulain 8 luvun 1 §:n 1 momentin 13 kohdan nojalla, sillä ilmoitusvelvollinen on tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyönyt tai rikkonut rahanpesulain 9 luvun 1 §:ssä tarkoitettua velvoitetta laatia toimintaohjeet.

Aluehallintoviraston saaman tiedon mukaan Reilu Hallinto Oy ja RAN Group -konserniin kuuluva Rantalainen Oy Helsinki (y-tunnus 0711711-3) ovat solmineet liiketoimintakaupan, jonka myötä Reilu Hallinto Oy:n tilitoimistoliiketoiminta on siirtynyt Rantalainen Oy Helsingille 2.12.2024 alkaen. Tämän päätöksen laatimisajankohtana hankitun kaupparekisteriotteen mukaan Reilu Hallinto Oy on kuitenkin edelleen olemassa oleva yritys. Aluehallintoviraston käsityksen mukaan toteutuneella liiketoimintakaupalla ei siksi ole vaikutusta hallinnollisen seuraamuksen kohdistamiseen, ja hallinnollinen seuraamus määrätään Reilu Hallinto Oy:lle, jonka aluehallintovirasto katsoo ilmoitusvelvollisena tosiasiallisesti laiminlyöneen rahanpesulain velvoitteita. Mikäli kuitenkin osoittautuisi, että Reilu Hallinto Oy olisi vastoin aluehallintoviraston tietoa kuitenkin lakannut olemasta tai muusta vastaavasta syystä hallinnollista seuraamusta ei enää voitaisi siihen kohdistaa, rikemaksu osoitettaisiin Reilu Hallinto Oy:n sijaan Rantalainen Oy Helsingille rahanpesulain 8 luvun 5 a §:n nojalla.

3.4 Rikemaksun määrä

Rahanpesulain 8 luvun 1 §:n 3 momentin mukaan oikeushenkilölle määrättävä rikemaksu on vähintään 1 000 euroa ja enintään 100 000 euroa. Rikemaksun suuruus perustuu kokonaisarviointiin, ja suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus ja kesto aika.

Toimintaohjeita koskeva laiminlyönti on kestänyt useita vuosia; nykyinen rahanpesulaki tuli voimaan vuonna 2017 ja tarkastus on suoritettu vuonna 2024. Tästä huolimatta aluehallintovirasto arvioi laiminlyönnin verrattain lieväksi tässä nimenomaisessa tapauksessa, kun otetaan huomioon myös muut ilmoitusvelvollisen suorittamat toimet, kuten henkilökunnan koulutus ja olemassa olevat toimintatavat, vaikka sitä kirjalliset toimintaohjeet ovatkin puuttuneet. Osana kokonaisharkintaa aluehallintovirasto on ottanut huomioon myös ilmoitusvelvollisen toiminnan laajuuden ja taloudellisen aseman.

Asiaa kokonaisuutena arvioiden aluehallintovirasto katsoo, että ilmoitusvelvolliselle määrättävän rikemaksun tulee olla lievä. Suorittamansa kokonaisarvioinnin perusteella aluehallintovirasto määrää Reilu Hallinto Oy:lle neljän tuhannen euron (4 000) suuruisen rikemaksun rahanpesulain 9 luvun 1 §:n laiminlyömisestä.

Rikemaksu määrätään maksettavaksi valtiolle. Rikemaksun täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus.

Rahanpesulain 8 luvun 8 §:n mukaisesti rikemaksupäätös julkistetaan aluehallintoviraston ja 1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontaviraston verkkosivuilla.

Sovellettavat säännökset

Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä (444/2017) 1 luku 2 §, 3 luku 1 §, 7 luku 1 §, 8 luku 1, 2, 3, 5, 5 a ja 6 § sekä 9 luku 1 §.

Hallintolaki (434/2003) 34 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) säädetään. Muutoksenhakuohje on liitteenä.

Päätöstä seuraamusmaksun määrittämisestä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Lisätietoja

Ylitarkastaja Raisa Badiali
p. 0295 016 624
raisa.badiali@avi.fi

Liitteet

Valitusosoitus (Liite 1)
Maksuosoitus (Liite 2)

Jakelu

Reilu Hallinto Oy

Elinkeinovalvontayksikön päällikkö Ilkka Heikkilä
Ylitarkastaja Raisa Badiali

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti viimeiseltä sivulta ilmenevin tavoin.

Tämä asiakirja ESAVI/41696/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAVI/41696/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Badiali Raisa 25.11.2025 10:39

Ratkaisija Heikkilä Ilkka 25.11.2025 10:42